

TÉMAELEMZÉS AZ AEE „KUTATÓI NAPOK” KIADVÁNYAIBAN MEGJELENT CIKKEK ALAPJÁN

Csiha Imre, Kovács Csaba

NAIK-ERTI Püspökladány.

KIVONAT

Egyesületünk közel két évtizede rendezi meg évről évre „Kutatói Napok” címen a gyakorlati szakembere és kutatók találkozóját. Rendezvényünk egyszerre ad alkalmat arra, hogy a kutatók megismertessék a térség szakembereivel az Alföldhöz köthető kutatásaik eredményeit, valamint arra is, hogy azok a gyakorlati szakemberek, akik napi munkájuk mellett – az ott felmerülő feladatokhoz kapcsolódóan – végeznek kutatási feladatokat beszámolhassanak eredményeikről. Konferenciáinkon elhangzott előadások, megjelent poszterek anyagai nyomtatott formában, könyvtárainkban, digitális formában pedig egyesületünk honlapján⁵ is megtalálható.

Az idei évben sikerült megvalósítani, hogy az eddig „könyvekbe zárt tudás” az internetet használók szélesebb köre elé kerülhessen. Együttműködési megállapodások keretei között mind a Budapesti Széchényi könyvtár (OSZK), mind a Miskolci egyetem (MATARKA) kereső rendszerén keresztül bárki megtalálhatja konferenciáinkon elhangzott/megjelent publikációkat.

Az együttműködés előkészítése során szükségszerű volt digitálisan összerendezni ezeket az anyagokat. Az így kialakított adatbázis módot pedig adott arra, hogy az elhangzott előadásokat, témakörök, tudományágak szerinti bontásba kielemezzük.

Kulcsszavak: témaelemzés, Alföldi erdőgazdálkodás, publikációk

BEVEZETÉS

A gyakorlat és kutatók találkozása esetenként alkalmat adhat az éppen aktuális szakmai problémák, felszínre kerülésére, a problémák által generált kutatási programok indítására, múltban beindított kutatási programok eredményeinek ismertetésére.

Ezek az alkalmak a leg jobb lehetőségek a kutak részéről a megszerzett tudás átadására, a gyakorlati szakemberek részére pedig a probléma felvetésre.

A közel két évtizede minden évben megrendezett AEE „KUTATÓI NAP” egy, az ilyen alkalmak közül. A konferenciákon elhangzott, bemutatott eredmények interneten, kötetenként PDF formátumban eddig - visszamenőleg - is hozzáférhetőek voltak a gyakorlati szakemberek, a fiatal kutató, vagy akár az egy-egy résztéma iránt érdeklődő

⁵www.aee.hu

nem erdész kutatók számára is. Egyesületünk honlaján elérhető kiadványaink azonban bizonyos értelemben „rejtőzködtek” az Internet adat sűrűjében, és aki nem ismerte egyesületünket, kiadványainkat nem találhatott rá a közel 300 publikációt tartalmazó adatbázisra. Ráadásul, ha esetleg rá is bukkant az érdeklődő kiadványainkra, sajnos nem tudott téma, fafaj, szerző alapján keresni, csak a kötetek tartalomjegyzékének átolvasásával lelhetett rá az őt esetleg érdeklő témakörre.

E probléma megoldási lehetőségének keresése közben találtunk két együttműködő partnerre – Országos Széchenyi Könyvtár (OSZK) és a Miskolci Egyetem (MATARKA) – ' személyében ' - A velük kötött megállapodások lehetővé tették, hogy ez évtől az interneten, szabadon kereshető legyen egyesületünk tudományos adatbázisa.

A feladat megoldásához létre kellett hozni egy szerző, cím, kiadás éve, oldalszám és internetes hozzáférési hely szerkezetű adatbázist a jelenleg közel 300 publikációt tartalmazó közel 20 kötetből.

Ez az adatbázis egyben módot adott arra, hogy egy kis elemzésre annak kapcsán, hogy mely témakörök, mely részművek jelentek meg legtöbbször az elhangzott előadásokban, megjelentetett poszttereken.

Az elemzéshez természetesen a címek komplexitása okán a kategorizálást csak nem kis nehézséggel lehet megtenni.

Természetesen a kategorizálások mindenkor szubjektívek, az elemzők gondolkodását tükrözik, ezzel talán esetenként vitára is okot adhatnak. Jelen munkánkban választott kategóriák – az adatbázisunk felhasználásával – természetesen más gondolatok mentén is felállíthatók.

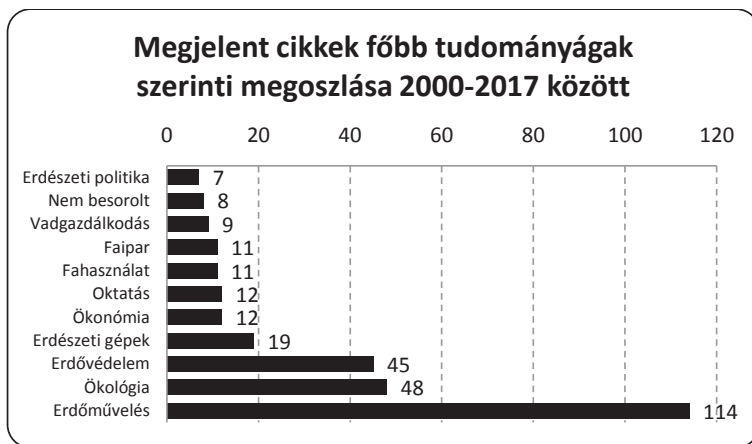
Reményeink szerint az általunk felállított kategóriák is alkalmasak arra, hogy bemutassák, mely témák, témakörök, tudományágak, vagy fajok voltak eddig a leggyakoribban konferenciáinkon.

Munkánkat nem titkolt módon nem csak a visszatekintés igénye, hanem a jövőbe nézés reménye is mozgatta, mert abban reménykedünk, hogy elemzésünk tanulságait levonva a jövőben esetleg bizonyos problémákra, témákra, fajokra az eddigieknél nagyobb figyelem szentelődhet.

ANYAG ÉS MÓDSZER

Adatbázisunkat első lépésben a klasszikus erdészeti tudományterületi bontás szerint értékeltük ki. A felállított szűrési kategóriák a következők voltak: ökológia, erdőművelés, erdővédelem, ökonómia, ökológia, erdészeti gépek, erdészeti politika, nem besorolt, vadgazdálkodás, faipar, fahasználat, oktatás,.

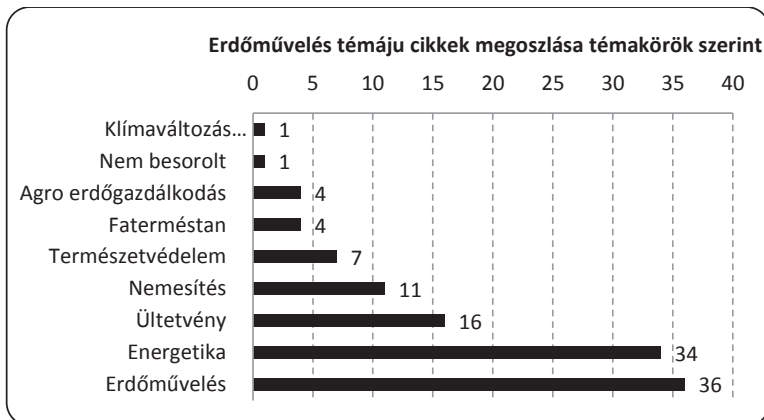
Az elemzésbe bevont 295 publikáció a következő megoszlást mutatta: (1. sz ábra)

1.sz ábra A megjelent publikációk szakterületi megoszlása

Az erdőműveléssel foglalkozó cikkek kiugróan magas számát a szakterület igen szerteágazó volta okozza.

Ha altémák szerinti bontásban vizsgáljuk, az adatokat a következő eloszlást tapasztaljuk: (2. sz. ábra)

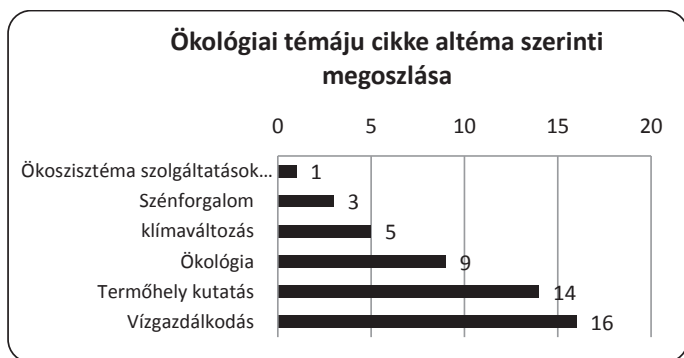

2.sz ábra A megjelent erdőművelési publikációk megoszlása

Figyelemre méltó, hogy az energetikai és az ültetvényes fatermesztés témájú publikációk (34,16) milyen magas számmal jelennek meg kiadványainkban. Figyelemmel arra, hogy az összefoglaló néven erdőművelés alatt szerepeltetett cikkek tartalma

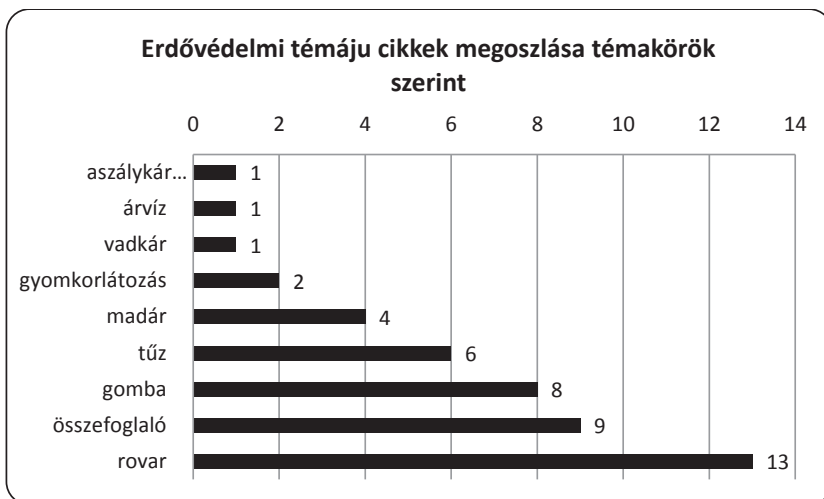
mennyire széles körű, a sorrendben 2.,3. ként megjelenő témák véleményünk szerint dominánsnak tekinthetők. Ezen elemzésnél érdemes elgondolkodni azon, hogy az agro erdőgazdálkodás annak ellenére, hogy csak néhány éve fejlődésnek indult szakmai vonal jelentős publikációs számmal képviselteti magát. Az adatok értékelésénél arra is felhívnánk a figyelmet, hogy a klímaváltozás témakör jelen értékelésben alacsony számmal keletkezőnek tűnik, de ennek oka annak tudható be, hogy sok ilyen témájú cikk más főkategória alá – pl ökológiai – sorolódott be.

Az Ökológia témakör részleteit vizsgálva (3.sz ábra) azt kell látnunk, hogy a vízgazdálkodással kapcsolatos cikkek vezetik a sort. a 16 megjelent publikációs szám megítélésénél érdemes figyelembe venni, hogy a következő kategória – termőhely kutatások – egy erősen összefoglaló cím, így a vízgazdálkodás témakör kutatottsága még jobban szembetűnhet. Ennek elsődleges oka nagy valószínűséggel alföldi erdőgazdálkodásunkban a víz kiemelt szerepe, a vízgazdálkodási adottságok változásának kiemelt jelentősége adja.

3.sz ábra A megjelent ökológiai publikációk megoszlása

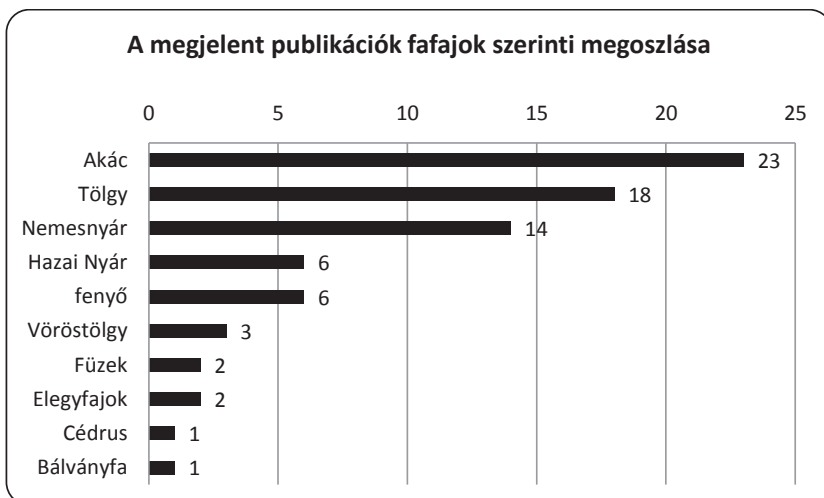
A 45 publikációjával a harmadik leg jelentősebb témának tekinthető erdővédelmi publikációk (4.sz ábra) esetében a rovarkárok (13) és a gombakárosítással foglalkozó cikkek (9) jelentkeznek a leg nagyobb számban. Az összefoglaló csoportként kategorizált cikkek – szerteágazó mivoltuk miatt – ebbe a sorrendbe nem veendők figyelembe.

4.sz ábra A megjelent erdővédelmi publikációk megoszlása

A további – viszonylag alacsony cikkszámmal jelentkező témakörök elemzésétől eltekintünk, inkább még egy elemzési szempontot a cikkekben érintett f

Kiértékelés szempontjából talán még egy kategóriát érdemes megvizsgálni, jelesül a cikkekben érintett fajok kérdéskörét. Enne alapján elmondható, hogy 23 cikk foglalkozik akáccal, 18 cikk a tölgyekkel, 14 a nemesnyarakkal, 6-6- a hazai nyarakkal és a fenyőkkel.

5.sz ábra A megjelent publikációk fajok szerinti megoszlása

KÖVETKEZTETÉSEK

Természetesen tisztában vagyunk azzal a körülménnyel, hogy pusztán a számok alapján még ilyen viszonylag hosszú időtávlatból, és nagyszámú publikáció elemzésével sem vonhatunk le sziklaszilárd következtetéseket. Az adatbázisban megjelelő dominancia sokban függ az egyes témákkal foglalkozók publikációs aktivitásától, az egyes témák kutatásának időtávlataitól és sok más körülménytől is.

Elemzésünket elsősorban gondolatébresztőnek szántuk, mind a kutatók, mind a gyakorlati szakemberek irányába azzal a céllal, hogy felhívjuk a figyelmet a gyakorlat és kutatás kapcsolatának erősítésének fontosságára, ezzel egyengessük a tudástranszfer útját, és elősegítsük a ma oly sokat emlegetett innovációs sebességet is.

FELHASZNÁLT IRODALOM

Tóvári Judit: (2004) Besorolási adatok egységesítése Könyvek és időszaki kiadványok tételszerkesztése Dialógus Kiadó Felsőtárkány

Tóvári Judit: (2011) Bibliográfiai feldolgozás I. Eger

Tóvári Judit: (2011) Bibliográfiai feldolgozás III. Eger